

Päijät-Hämeen kuntien, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ja Päijät-Hämeen liiton välinen yhteistyöpöytäkirja

YHTEISTYÖPÖYTÄKIRJAN OSAPUOLET

Asikkalan kunta, Hartolan kunta, Heinolan kaupunki, Hollolan kunta, Iitin kunta, Kärkölan kunta, Lahden kaupunki, Orimattilan kaupunki, Padasjoen kunta, Sysmän kunta, Päijät-Hämeen hyvinvointialue, Päijät-Hämeen liitto

YHTEISTYÖN TAUSTA JA TARKOITUS

Päijät-Hämeessä on yhteiset asukkaat sekä asukas- ja asiakaskohtaisesti toteutettaviin palveluihin liittyviä yhteistyötarpeita. Yhteistyöpöytäkirjalla sovitaan osapuolten välisen yhteistyön tekemisen tavoitteista ja pelisäännöistä sekä yleisten yhteistyörakenteiden ja toimintamallien periaatteista. Yhteistyöpöytäkirjan tarkoituksena on strateginen kumppanuus, jossa on määritelty myös operatiivisen tason yhteistyön rakenteita.

YHTEISTYÖN TAVOITTEET

Yhteistyön tavoitteena on

- varmistaa sujuva yhteistyö, jolla turvataan hyvä arki maakunnan asukkaille,
- edistää asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta,
- varmistaa valmiuden ja varautumisen yhteensopivuus ja toimivuus,
- sopia yhteistyöstä lakisääteisten suunnitelmien valmistelussa ja toteutuksessa,
- selkeyttää yhteistyötä koskevaa vastuunjakoa osapuolten välillä ja
- yhteensovittaa elinvoiman kehittymistä koskevia toimenpiteitä.

Osapuolet sitoutuvat yhdessä edistämään tämän pöytäkirjan tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista.

YHTEISTYÖN PERUSTA

Yhteistyön pohjana ovat hyvinvointialueen, maakunnan ja kuntien strategiat sekä voimassa oleva lainsäädäntö.

Lainsäädännössä yhteistyövelvoite kuntien ja hyvinvointialueen välillä on säädetty muun muassa seuraavissa pykälissä:

Hyvinvointialuelaki:

§ 14 (neuvotteluelvoite valtuustokausittain)

Laki sosiaali- ja terveyshuollon järjestämiseksi 612/2021:

§ 6 (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa),

§ 7 (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella),

§ 10 (palvelujen yhteensovitusvelvollisuus kuntien ja valtion kanssa),
§ 32 (TKKI; tutkimus, koulutus, kehittämis- ja innovaatiotoiminta) ja
§ 50 (varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin).

Lisäksi aluekehittämisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännössä ja muussa erityislainsäädännössä on paljon yhteistyövelvoitteita esimerkiksi lasten ja nuorten palveluista, opiskeluhuollosta, työllisyyden hoidosta, maahanmuutosta ja kotoutumisesta.

Yhteistyön perustan muodostavia alueellisia suunnitelmia ovat alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma, suunnitelma ikääntyneiden toimintakyvyn tukemiseksi, maahanmuutto-ohjelma, ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelma, liikkumisohjelma sekä ehkäisevän työn toimintasuunnitelma. Alueelliset suunnitelmat perustuvat alueellisiin hyte-työn kärkiin.

Hyvinvointialue osallistuu myös MAL-sopimuksen valmistelutyöhön tulevilla kierroksilla etenkin asumiseen liittyvien tavoitteiden osalta.

PELISÄÄNNÖT

Päijät-Hämeen kunnat, hyvinvointialue ja Päijät-Hämeen liitto ovat toistensa strategisia kumppaneita. Strateginen kumppanuus rakentuu vahvaan luottamukseen ja sitoutumiseen yhdessä tekemiseen. Yhteisen luottamuksen perustana on avoin, johdonmukainen, läpinäkyvä ja ennustettava toiminta.

Yhteistoiminnan periaatteita ovat:

1. Tasavertaisuus
Osapuolten väliset sopimukset ovat mahdollisuuksien mukaan yhteismitallisia. Mahdolliset poikkeukset perustellaan läpinäkyvästi. Yhteistyötä tehdään avoimessa vuorovaikutuksessa.
2. Maakunnan edun ajaminen
Osapuolet pyrkivät omassa toiminnassaan valtakunnallisessa edunvalvonnassa ajamaan koko maakunnan etua ja edistämään maakunnan elinvoiman kasvua.
3. Tiedon jakaminen
Osapuolet toimivat aloitteellisesti ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa saadessaan tietoonsa asioita, joihin liittyvä tieto on oleellista saattaa toisen tai kaikkien osapuolten tietoon.
4. Kuntien itsehallinnon ja hyvinvointialueen toimivallan kunnioittaminen
Osapuolet eivät omassa edunvalvonnassaan ota kantaa tosiaan koskeviin sopimuksiin tai ristiriitatilanteisiin.
5. Yhdessä toimiminen
Osapuolet tekevät tarvittaessa yhteistyötä ja voivat myös sopia yhteisestä edunvalvonnasta.

6. Ristiriitatilanteiden ratkaiseminen

Osapuolten mahdolliset ristiriita- ja erimielisyyssasiat neuvotellaan osapuolten kesken. Mikäli asia on periaatteellinen tai koskettaa laajempaa kuntajoukkoa, asia käsitellään yhdyspintaneuvottelukunnassa ja tarvittaessa ratkaistaan osapuolten toimivaltaisessa toimielimessä.

7. Tilannekuvan ylläpitäminen

Osapuolten välinen kumppanuus perustuu yhteiseen tilannekuvaan alueen väestöstä ja eri väestöryhmien terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden tilasta, kokemuksista, palvelutarpeista, kustannuksista sekä näiden kehitysnäkymistä. Tilannekuva perustuu selkeään ja ennakoivaan valmisteluun, johon jokainen osapuoli sitoutuu tuottamaan oman osansa tarvittavasta tietopohjasta. Tilannekuvan ylläpitäminen on jatkuvaa.

TYÖNJAKO JA YHTEISTYÖMUODOT

Yhteistyörakenteista sovitaan neljällä toisiaan täydentävällä tasolla.

Taso 1: Strategisen tason foorumi

Osapuolten edustajat muodostavat valtuustojen, hallitusten ja virkamiesjohdon yhteisen strategisen tason foorumin, joka kokoontuu kerran valtuustokaudessa. Sen tehtävänä on varmistaa strategisen tason yhteistyön toimivuus, muodostaa yhteinen tilannekuva ja rakentaa yhteistä luottamusta sekä linjata osapuolten välistä verkostoyhteistyötä. Yhteistyöpöytäkirjaa tarkastellaan strategisen tason foorumissa. Foorumin kutsuvat koolle Päijät-Hämeen liitto ja hyvinvointialue.

Taso 2: Puheenjohtajafoorumi

Vuosittainen yhteistyön seurantavastuu on puheenjohtajafoorumilla, joka tarkastelee yhteistyön rakenteita ja toimintatapoja siten, että strategisen ja operatiivisen tason yhteistyö on samansuuntaista, pitkäjänteistä ja hallittua. Puheenjohtajafoorumilla on vuosittainen seurantavastuu siitä, että valtuustokaudelle asetetut linjaukset ja tavoitteet toteutuvat ja alueen hyvinvoinnin tilannekuva todetaan yhteisesti.

Puheenjohtajafoorumi toteutetaan kerran vuodessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteisenä vuosineuvotteluna, johon osallistuvat kuntajohtajat, hyvinvointialueen valtuuston ja hallituksen puheenjohtajat, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta ja yhdyspintaneuvottelukunta. Vuosineuvotteluna järjestettävän foorumin asialistan valmistelee yhdyspintaneuvottelukunta.

Taso 3: Taktisen tason foorumit

Kuntajohtajakokous: Hyvinvointialuejohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kuntajohtajakokouksissa.

Yhdyspintaneuvottelukunta: Hyvinvointialueen aluehallituksen asettaman yhdyspintaneuvottelukunnan tehtävänä on edistää turvallisuuteen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja yhdyspintatyöhön liittyvää yhteistyötä alueella. Neuvottelukunnan jäsenet nimetään kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton viranhaltijoista sekä yhteisöjen ja järjestöjen edustajista. Neuvottelukuntaan nimetään yksi edustaja jokaisesta hyvinvointialueen kunnasta. Yhdyspintaneuvottelukunta ohjaa ja

yhteensovittaa teemakohtaisten yhdyspintatyön yhteistyöverkostojen toimintaa ja lakisäästeiden ja strategisen tason suunnitelmien valmistelua, seuranta ja arviointia.

Järjestöneuvottelukunta: Aluehallituksen asettaman järjestöneuvottelukunnan tehtävänä on edistää järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä lisätä yhteiskehittämistä ja kumppanuutta hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi Päijät-Hämeessä.

Taso 4: Operatiivisen tason foorumit

Turvallisuus- ja valmiustoimikunta: Varautumisen ja hyvinvointialueen sekä kuntien yhdyspintojen toimintojen sujumisen ja tiedonkulun varmistamisen osalta viranhaltijoiden yhteistyöfoorumina jatkaa Päijät-Hämeen turvallisuus ja valmiustoimikunta (PHTURVA), jossa ovat mukana osapuolet ja muita turvallisuuden ja varautumisen kannalta keskeisiä toimijoita.

Hyvinvointialueella on oltava alueellinen yhteistyöryhmä, joka ohjaa ja yhteen sovittaa hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiutta ja varautumista. Yhteistyöryhmässä tulee olla perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen edustus sekä asiantuntemusta ainakin ympäristöterveydenhuollosta ja alueen kuntien varautumisesta. Hyvinvointialueen yhteistyöryhmän ja PHTURVA:n tehtävänä on varmistaa varautumisen ja hyvinvointialueen sekä kuntien yhdyspintojen toimintojen sujuminen.

Muita alueellisia ja/tai kuntakohtaisia monialaisia ja teemakohtaisia yhteistyöryhmiä ja -verkostoja on olemassa ja niitä voidaan perustaa ja lakkauttaa tarpeen mukaan. Osapuolet ilmoittavat mahdolliset edustajansa näihin ilmoitusmenettelyllä. Ryhmille ja verkostoille laaditaan toimintasuunnitelmat, joissa on kuvattu toimijoiden roolit, työnjako ja vastuut. Yhteistyöryhmille ja -verkostoille nimetään vastuutahot, jotka vastaavat kokousten järjestämisestä. Yhdyspintaneuvottelukunta ja yhdyspintakoordinaattori koordinoivat keskeisiä verkostoja yhdyspintaneuvottelukunnan toimintasäännön mukaisesti. Keskeiset verkostot määritellään kuluvan toimintavuoden aikana.

Hyvinvointialue, kunnat ja maakuntaliitto, kutakin osapuolta koskevin osin ja tarvittaessa edustusmenettelyllä, sitoutuvat siihen, että yhdyspintoilla ja yhteistyöverkostoissa on soveltuva ja riittävät valtuudet omaava viranhaltija/työntekijä -vastinpari, jolle on resursoitu riittävä aika ja valtuudet verkostotyöhön ja jonka rooli ja tehtävät on selkeästi kuvattu.

Kokouksiin osallistumisesta ei makseta kokouskorvauksia ja kilometrikorvauksia, vaan jokainen yhteistyötaho kustantaa omien edustajiensa palkka-, palkkio- ja matkakulut. Kokousten järjestäjätaho maksaa kokousten järjestämiskustannukset (tilavuokrat ja tarjoilut).

VIESTINTÄ

Yhteistyöfoorumien ja kokousten viestinnällinen vastuu on koollekutsujalla. Kaikkien osapuolten viestintäorganisaatiot osallistuvat käytännön viestinnän jatkotoimiin, kuten tiedotteiden jakoon sekä ohjelmien ja suunnitelmien viestintään.

VOIMAANTULO

[Yhteistyöpöytäkirja astuu voimaan siinä vaiheessa, kun jokainen osapuoli on allekirjoittanut sen]

Päiväys

Allekirjoitukset

Päijät-Hämeen Hyvinvointialue

Asikkalan kunta

Hartolan kunta

Heinolan kaupunki

Hollolan kunta

litin kunta

Kärkölan kunta

Lahden kaupunki

Orimattilan kaupunki

Padasjoen kunta

Sysmän kunta

Päijät-Hämeen liitto